

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 207/2011-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. júla 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti obchodnej spoločnosti K., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. Š. B., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 140/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 16 C 6/2002), za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti K., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom

pod sp. zn. 5 C 140/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 16 C 6/2002) porušené boli.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 140/2008 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti K., s. r. o., priznáva finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Š. B., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Š. B., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd 2“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 140/2008, pôvodne vedenom Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd 1“) pod sp. zn. 16 C 6/2002, o zaplatenie sumy 905 295,80 Sk (30 050,32 €) s príslušenstvom.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla, že konanie o jej návrhu z 10. januára 2002 pôvodne začalo na okresnom súde 1 pod sp. zn. 16 C 6/2002, pričom od roku 2008 pokračuje na opätovne zriadenom okresnom súde 2 pod sp. zn. 5 C 140/2008.

Sťažovateľka ďalej uviedla:

„Od podania žaloby, ktorou sa sťažovateľ domáhal proti žalovaným v I. rade Mgr. L. K., bytom S., a žalovanou v II. rade, L. K., bytom tamtiež, o zaplatenie 905.295,80 Sk s prísl. na Okresnom súde v Trnave sa začalo pojednávať vo veci dňa 27. 04. 2004. Súd odročil pojednávanie na deň 13. 05. 2004 pre neprítomnosť oboch odporcov. Pojednávanie dňa 13. 05. 2004 pre opätovnú neprítomnosť oboch odporcov a stanovil ďalší termín na deň 03. 06. 2004. Pojednávanie 03. 06. 2004, na ktorom boli všetci účastníci konania odročil na deň 31. 08. 2004. Pojednávanie dňa 31. 08. 2004 súd odročil na deň 30. 09. 2004. Súd pojednávanie zo dňa 30. 09. 2004 odročil na neurčito, za účelom vypracovania uznesenia o uložení poriadkovej pokuty obom odporcom. Ďalší termín pojednávania súd stanovil na deň 08. 09. 2005, na ktoré sa odporcovia nedostavili. Súd im uložil ďalšiu poriadkovú pokutu a odročil pojednávanie za účelom znaleckého dokazovania. Od tohto ostatného pojednávania t. j. od 08. 09. 2005 ani OS v Trnave, a po prevzatí veci OS v Piešťanoch ani tento súd do dnešného dňa nekoná.

Sťažovateľ, zaslal som písomnú sťažnosť na nečinnosť Okresného súdu v Piešťanoch zo dňa 24. 08. 2009, v ktorom som sa sťažoval na prieťahy v konaní a žiadal som súd, aby bezodkladne začal konať.

Upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 30. 09. 2009, sťažovateľovi predsedníčka súdu, chronologicky popísala stav veci, ako som ho uviedol v merite veci vyššie, a okrem toho aj stav konania vo veci vydania predbežného opatrenia – zákazu disponovať s nehnuteľnosťami, ktoré mali v tom čase vo vlastníctve titulom BSM obaja žalovaní.

Tento návrh na vydanie predbežného opatrenia sťažovateľ podával 13. 03. 2007 a Okresný súd o ňom rozhodol dňa 22. 03. 2007, proti ktorému sa odvolali žalovaní v I. a II. rade dňa 11. 04. 2007, Okresný súd v Trnave predložil toto odvolanie na Krajský súd dňa 26. 04. 2007. Krajský súd dňa 09. 11. 2007 vrátil spis Okresnému súdu v Trnave ako predčasne predložený, o to z dôvodu údajného pochybenia pri vyhotovení uznesenia pri

uložení poriadkovej pokuty žalovaným v I. a II. rade. Následne po vzniku Okresného súdu v Piešťanoch, vec bola pridelená na ďalšie konanie v zmysle Opatrenia 1 SprR/9/2009 zo dňa 13. 07. 2009 do oddelenia zákonnej sudkyne JUDr. K. dňa 27. 07. 2009, keď predtým bola vyňatá z oddelenia Mgr. K. A.“

Sťažovateľka vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1./ Základné právo Obchodnej spoločnosti K., s. r. o., so sídlom B., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5, 8 postupom Okresného súdu v Piešťanoch, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/140/2008 porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 5 C/140/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

3/ Obchodnej spoločnosti K., s. r. o., so sídlom B., priznáva finančné zadosťučinenie v sume 33.000,- € (tridsaťtisíc eur), ktoré je jej Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/ Obchodnej spoločnosti K., s. r. o., so sídlom B., priznáva úhradu trov konania v sume 987,50 € (slovom deväťstoosemdesiat sedem eur, päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť na účet jej advokáta JUDr. Š. B., advokátovi, so sídlom T., č. ú. ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 3. júna 2011 predsedníčku okresného súdu 2, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu 2 vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 16. júna 2011 (sp. zn. Spr 391/11, doručenom ústavnému súdu 20. júna 2011) okrem iného uviedla:

„Z obsahu spisu vedeného pod sp. zn. 5C/140/2008 vyplývajú nasledovné úkony súdu:

- návrh na začatie konania bol Okresnému súdu Trnava doručený dňa 10. 01. 2002,

- posledné pojednávanie vo veci sa na Okresnom súde Trnava konalo dňa 08. 09. 2005 a bolo odročené za účelom vypracovania uznesenia o uložení poriadkovej pokuty odporcom v 1. a 2. rade s tým, že následne bude do konania prizvaný znalec,
- dňa 24. 10. 2005 bolo Okresnému súdu Trnava doručené odvolanie odporcov v 1. a 2. rade proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty,
- v dôsledku uvedeného odvolania bol spis Okresným súdom Trnava dňa 11. 11. 2005 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave,
- dňa 26. 04. 2006 bol spis Krajským súdom v Trnave vrátený Okresnému súdu Trnava bez rozhodnutia o podanom odvolaní, za účelom odstránenia vytknutých nedostatkov,
- dňa 30. 06. 2006 bol spis Okresným súdom Trnava opätovne predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o podanom odvolaní odporcov,
- dňa 04. 10. 2006 bol spis opätovne Krajským súdom v Trnave vrátený Okresnému súdu Trnava bez rozhodnutia s odôvodnením, že vyhotovené uznesenie na čl. 146 spisu nie je v zhode so znením vyhláseným na pojednávaní a je aj nesprávne datované,
- dňa 17. 10. 2006 vydal Okresný súd Trnava uznesenie (opravné) č. k. 16C 6/02-167, ktorým opravil vytknuté vady,
- dňa 19. 01. 2007 bol spis Okresným súdom Trnava opätovne doručený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o vyššie uvedenom odvolaní odporcov,
- dňa 13. 03. 2007 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, v dôsledku ktorého Krajský súd v Trnave prípisom zo dňa 15. 03. 2007 (čl. 175) spis zapožičal späť Okresnému súdu Trnava za účelom rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,
- dňa 22. 03. 2007 okresný súd Trnava uznesením sp. zn. 16C 6/02 nariadil predbežné opatrenie,
- dňa 11. 04. 2007 bolo Okresnému súdu Trnava doručené odvolanie odporcov proti nariadenému predbežnému opatreniu,
- dňa 26. 04. 2007 bol spis Okresným súdom Trnava predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní odporcov proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia,

- dňa 09. 11. 2007 bol spis Krajským súdom v Trnave vrátený Okresnému súdu Trnava bez rozhodnutia o podanom odvolaní za účelom odstránenia vytknutých vád,
- v dôsledku reorganizácie súdnictva je predmetné konanie od 01. 01. 2008 vedené na Okresnom súde Piešťany,
- dňa 22. 07. 2010 vydala zákonná sudkyňa JUDr. M. uznesenia č. k. 5 C/140/2008-210 a č. k. 5C/140/2008-212, ktorými opravila vady vytýkané Krajským súdom v Trnave - uznesenia nadobudli právoplatnosť dňa 24. 11. 2010,
- následne bol spis dňa 12. 01. 2011 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaniach odporcov proti uzneseniam Okresnému súdu Trnava o uložení poriadkových pokút a o nariadení predbežného opatrenia,
- Krajský súd v Trnave o podaných odvolaniach rozhodol uzneseniami 24Co/6/2011-231 zo dňa 22. 02. 2011 a 24Co/7/2011-235 zo dňa 02. 03. 2011,
- spis bol z Krajského súdu v Trnave doručený tunajšiemu súdu dňa 08. 03. 2011,
- dňa 14. 06. 2011 dala zákonná sudkyňa do spisu úpravu na doručenie výzvy účastníkom, aby v lehote 30 dní doručili súdu prípadné znenie otázok na znalca, za účelom nariadenia znaleckého dokazovania vo veci, z dôvodu ktorého bolo odročené posledné pojednávanie vo veci dňa 08. 09. 2005 Okresným súdom Trnava a súčasne s touto výzvou budú účastníkom doručené aj vyššie uvedené rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, nakoľko nejde o rozhodnutia v merite veci

Záverom uvádzam, že netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v zmysle ust. § 30 ods.2 zákona o ústavnom súde.“

Ústavný súd zistil zo spisu rovnaké skutočnosti o procesných úkonoch okresného súdu 2, ako sú uvedené vo vyjadrení jeho predsedníčky, a preto z nich vychádzal.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené vyzval 27. júna 2011 sťažovateľku, aby sa vyjadrila k stanovisku okresného súdu 2, ako aj k otázke nariadenia verejného pojednávania. Sťažovateľka vo svojom podaní z 1. júla 2011 (doručenom ústavnému súdu 6. júla 2011) okrem iného uviedla:

„Okresný súd v Piešťanoch vo svojom vyjadrení sám potvrdil, že v merite veci v konaní č. 5 C/140/2008 (pôvodne vedenom na OS Trnava sp. zn. 16 C 6/2002) doteraz

nekonal, pričom procesnými pochybeniami vydaných uznesení tiež spôsobil priedaťhy v konaní. Vyjadrenie prvostupňového súdu je vlastne opisom upovedomenia vybavenia sťažnosti pod č. Spr 619/2009, zo dňa 30. 09. 2009, na sťažnosť, na priedaťhy v konaní predmetného sporu. Zákonná sudkyňa až 14. 06. 2011 dala do spisu úpravu na doručenie výzvy účastníkom, na prípadné znenie otázok na znalca, a to od pojednávania dňa 08. 09. 2005.“

Vzhľadom na to, že účastníci konania oznámili ústavnému súdu, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priedahov.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala aj vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania, ktoré začalo 10. januára 2002 pred okresným súdom 1 a pokračovalo od 1. januára 2008 pred okresným súdom 2, je rozhodovanie o návrhu na zaplatenie sumy 905 295,80 Sk (30 050,32 €) s príslušenstvom z titulu pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvného vzťahu sťažovateľky s odporcom. Ide o vec, ktorá tvorí súčasť štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nie je právne ani skutkovo zložitá.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľky, ktorá je v tomto spore žalobkyňou, v súvislosti s priet'ahmi v konaní.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd súčasne pri posudzovaní veci prihliada aj na § 100 ods. 1 prvú vetu OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá. Ústavný súd posudzoval postup okresného súdu 1 a okresného súdu 2 ako jeden celok.

a) Zo sťažnosti, z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu 2 a zo súdneho spisu vyplynulo, že sťažovateľka podala 10. januára 2002 okresnému súdu 1 návrh na vydanie predbežného opatrenia, doplnený 25. februára 2002 o návrh na vydanie platobného rozkazu, resp. na nariadenie pojednávania.

Okresný súd 1 zamietol 8. apríla 2002 návrh na vydanie predbežného opatrenia. Po odvolaní sťažovateľky a neskoršom späťvzatí návrhu na vydanie predbežného opatrenia

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 11 Co 372/02-70 zo 16. októbra 2002 konanie v tejto časti zastavil.

Okresný súd 1 nariadil prvé pojednávanie po vyše dvoch rokoch od začatia konania na 27. apríl 2004. Po dvojnásobnom odročení sa uskutočnilo pojednávanie nariadené na 3. jún 2004. Na tomto pojednávaní boli vypočutí účastníci konania, pričom odporcovia navrhli nariadiť znalecké dokazovanie a výsluch svedkov.

Okresný súd 1 ďalej nariadil pojednávanie na 31. august 2004, ktoré bolo odročené na 30. september 2004. Na pojednávaní 30. septembra 2004 sa nezúčastnili odporcovia, preto okresný súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že odporcom bude uložená poriadková pokuta (táto bola uložená uznesením č. k. 16 C 6/02-128 z 1. októbra 2004). Po neúspešnom a neefektívnom doručovaní počas obdobia jedného roka okresný súd 1 nariadil pojednávanie na 8. september 2005, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti odporcov. Na tomto pojednávaní bol vypočutý predvolaný svedok a odporcom bola uložená poriadková pokuta po 20 000 Sk (uznesením č. k. 16 C 6/02-146 zo 16. septembra 2005; opravným uznesením uvedený správny dátum 8. september 2005). Okresný súd 1 tiež konštatoval, že do konania bude prizvaný znalec.

Proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty podali odporcovia odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu 1 doručené 24. októbra 2005.

Od pojednávania nariadeného na 8. september 2005, ktoré sa týkalo aj prizvania znalca do konania, okresný súd 1 už nenariadil žiadne pojednávanie a len opakovane predkladal neúplný spis krajskému súdu (ktorý mu spis viackrát vrátil pre nesplnenie formálnych náležitostí) v súvislosti s odvolaniami odporcov proti označenému uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty a proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia.

b) Okresný súd 2 potvrdil, že 3. decembra 2007 bol prijatý návrh na začatie konania sťažovateľky, ktorý bol pridelený zákonnej sudkyni pod sp. zn. 5 C 140/2008 (pridelený novej zákonnej sudkyni 27. júla 2009 a ďalšej zákonnej sudkyni 1. júla 2010).

Dňa 22. júla 2010 okresný súd 2 vydal opravné uznesenia k uzneseniu okresného súdu 1 o uložení poriadkovej pokuty č. k. 16 C 2/02-146 z 8. septembra 2005.

Krajský súd uznesením č. k. 24 Co 6/2011-231 z 22. februára 2011 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu 1 o uložení poriadkovej pokuty č. k. 16 C 2/02-146 z 8. septembra 2005 v znení opravných uznesení okresného súdu 1 a okresného súdu 2 v časti uloženia poriadkovej pokuty odporcovi 1 a v časti uloženia poriadkovej pokuty odporkyni 2 ho zmenil tak, že odporkyni 2 uložil poriadkovú pokutu 200 €.

Krajský súd v rámci konania o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu 1 č. k. 16 C/6/2002-183 z 22. marca 2007 o nariadení predbežného opatrenia po vyjadrení sťažovateľky, ktorá navrhla predbežné opatrenie zrušiť, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bolo nariadené, uznesením č. k. 24 Co 7/2011-235 z 2. marca 2011 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol s odôvodnením, že v čase rozhodovania o ňom bolo už bezpredmetné (nehnuteľnosť žalovaní už predali).

Okresný súd 2 od pridelenia veci – v súvislosti s reorganizáciou súdnictva a s prechodom agendy okresného súdu 1 – v období od 1. januára 2008 do 22. júla 2010, keď vydal 22. júla 2010 opravné uznesenie, na základe ktorého opravil výrok uznesenia okresného súdu 1 č. k. 16 C 2/02-146 z 8. septembra 2005, neurobil vo veci samej žiadny úkon. Až 14. júna 2011 vyzval odporcov, aby doručili okresnému súdu 2 prípadné znenie otázok na znalca na účely nariadenia znaleckého dokazovania (potreba znaleckého dokazovania vyplynula ešte z pojednávania okresného súdu 1 v tejto veci konaného 8. septembra 2005, resp. z návrhu odporcu z 3. júna 2004). Z uvedeného vyplýva, že okresný 2 súd bol vo veci nečinný približne tri a pol roka, teda prakticky počas celého obdobia, s ktorým sa spája jeho príslušnosť vo vzťahu k predmetnej veci.

Podľa názoru ústavného súdu v žiadnom prípade nemožno ospravedlniť skutočnosť, že v namietanom konaní prvostupňový súd (okresný súd 1 a okresný súd 2) počas obdobia deväť a pol roka od podania návrhu neprijal meritórne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uzavrel, že v konaní sp. zn. 5 C 140/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 16 C 6/2002) došlo nečinnosťou a neefektívnou činnosťou prvostupňového súdu k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo nečinnosťou, prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu konanie vo veci sťažovateľky nebolo ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v tejto veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 33 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, keď uviedla:

„Sťažovateľ má za to, že k porušeniu základných práv sťažovateľa došlo nečinnosťou súdu, preto je naplnený cieľ primeraného finančného zadost'učinenia, a teda naplnenia

ochrany porušeného základného práva, a to nielen deklaratórnym potvrdením, ale aj priznaním finančného zadosťučinenia v sume 33.000,- €.

Túto výšku uplatnenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia, zdôvodňujem jednak výškou žalovanej pohľadávky v sume 30.050,30,- €, ktorá pri 17,6 % úroku ročne od podania žaloby od 10. 01. 2002 do 1. 4. 2011 presahuje už žalovanú istinu, pretože tento úrok narástol na sumu 48.772,- €.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu 2 vedeného pod sp. zn. 5 C 140/2008 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 16 C 6/2002) deväť a pol roka a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu (správanie sťažovateľky) a to, že konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené aj vzhľadom na predmet konania priznať sťažovateľke sumu 8 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastupovania v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. Š. B. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať trovy konania v sume 987,50 € za dva úkony právnej služby bez toho, aby vyčíslila, z čoho pri formulovaní tejto požiadavky vychádzala.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 123,50 €, t. j. spolu 247 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,41 €, t. j. 14,82 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), predstavuje sumu 261,82 €. Ústavný súd vychádzal pritom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd 2 povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júla 2011